

ZOMERSCHOOL 2012 IN UTRECHT

Na de succesvolle cursusedagen in Gent, in 2011, doet de zomerschool Gebiedsgericht Werken dit jaar Utrecht aan. De zomerschool wordt van 28 tot en met 31 augustus georganiseerd door de School voor Gebiedsgericht Werken in samenwerking met het Vlaamse adviesbureau O2. Als gastvrouw treedt de gemeente Utrecht op.

ACHTERGROND

Vlaamse en Nederlandse steden kunnen veel van elkaar leren als het gaat over het wijk - en gebiedsgerichte werken. Hoewel er sprake is van veel overeenkomsten zijn er ook duidelijke verschillen in aanpak en cultuur.

Het uitwisselen van kennis, ervaringen, methoden en instrumenten, om van elkaar te leren, is een belangrijke doelstelling van de zomerschool. Op die manier wil de school een bijdrage leveren aan de professionalisering van het vak gebiedswerker.

DE ZOMERSCHOOL ALS CAMPUS

De zomerschool heeft het karakter van een campus waar we met elkaar gaan werken en leven. Het is een tijdelijke community waarin we ons gezamenlijk verdiepen in de belangrijkste vraagstukken van het gebiedsgericht werken. Het is geen conferentie, maar een werkplaats waarin we elke dag met elkaar uitvinden wat de volgende stap is. Er is tijd voor uitwisseling, leren en samen dingen doen.

“DE ALLEDAAGSE EN DE GEPLANDE WIJK”

Het centrale thema van de zomerschool is ‘de alledaagse en geplande wijk’.

De alledaagse wijk is de wijk waarin bewoners en ondernemers wonen en werken. Het is de wijk waarin bewoners samenleven en praktische oplossingen bedenken voor hun problemen en vraagstukken. De geplande wijk is de wijk bekeken vanuit de instituties, zoals de overheid en de woningcorporaties, die hun eigen interventielogica hanteren. Het zijn de gebiedswerkers die de grens bewandelen van de alledaagse en geplande wijk. Hoe verhoudt de alledaagse wijk zich tot de geplande wijk? Hoe maken de gebiedswerkers verbindingen tussen deze twee werelden?

Vanuit het perspectief van het centrale thema wordt gekeken naar drie verschillende subthema's:

- Het DNA van de buurt
- Het zelforganiserend vermogen van de buurt
- Professionaliteit en organisatie van het werk

HET DNA VAN DE BUURT.

Waarnemen wat er in buurten speelt is een belangrijk thema tijdens de zomerschool. Het gebruik van alle zintuigen is belangrijk: kijken, luisteren, voelen etc.

Bij het opsporen van het DNA van de buurt gaat het onder meer om:

- Hoe bewoners samenleven in de buurt
- Hoe het ondernemen in de buurt functioneert
- Welke handelingen en activiteiten door bewoners en ondernemers worden gedaan
- Wat betekenisvolle plekken zijn
- Wat het effect is van de interventies van instellingen.

Door in de huid van de buurt te kruipen kan het DNA van de buurt worden opgespoord. Boeiend daarbij is dat iedereen vanuit eigen perspectief naar de buurt kijkt. Vanuit professioneel oogpunt is het belangrijk om je bewust te zijn vanuit welke positie jij processen in de buurt beoordeelt. Om van daaruit te bepalen welke interventies gewenst zijn en door wie.

Vaak worden er plannen bedacht zonder goed zicht op het DNA van de buurt. Zo worden verkeerde oplossingen bedacht en blijven bestaande kansen in buurten onbenut. Hoe dus te zorgen dat interventies beter zijn afgestemd op het DNA van de buurt?

Wellicht kan een aantal nieuwe methoden en instrumenten om dit DNA te bepalen, helpen bij de bepaling van de juiste interventies, zoals branding en onderzoek naar leefwijzen en woonbeleving van bewoners. Interventies die dicht op de huid van de buurt liggen zijn o.a. talentenjachten en collectief particulier opdrachtgeverschap.

HET ZELFORGANISEREND VERMOGEN VAN DE BUURT.

Hoe groot is het zelforganiserend vermogen van de buurt? En wat bedoelen we daar precies mee? Is dat hetzelfde als burgerkracht? En hoe beweegt het zelforganiserend vermogen van de buurt zich binnen het spanningsveld van slachtoffer- en klaaggedrag en terechte kritiek? Het zelforganiserend vermogen van buurten is van alle tijden. Bewoners en ondernemers nemen sinds mensenheugenis initiatieven om

het wonen en leven in de buurten te verbeteren. Soms doen ze dat samen, soms gaat het om individuele activiteiten. Welke methoden, instrumenten, oplossingen en interventies zijn door buurten zelf bedacht? En hoe verhouden deze zich tot de oplossingen en interventies vanuit de instituties?

Bij het zelforganiserend vermogen van de buurt is de relatie met de overheid en andere instellingen vaak helemaal niet aan de orde.

Anno 2012 zijn twee nieuwe elementen belangrijk bij het kijken naar het zelforganiserend vermogen. Het eerste is de toename van kleinschalige, maatschappelijke bedrijvigheid in tijdelijke of meer duurzame communities. Voorbeelden: een bewoner begint een eigen energiebedrijf en voorziet de hele straat van energie of bewoners organiseren via een eigen stichting de zorg in de buurt.

Het tweede element betreft de roep vanuit de overheid om meer burgerkracht. De betekenis van deze oproep is tweeledig: vanuit de liberale gedachtegang is de roep om een grotere verantwoordelijkheid voor burgers logisch (niet alleen rechten ook plichten), terwijl tegelijkertijd deze oproep de bezuinigingen moet legitimeren.

Het grote ongenoegen bij een deel van de bevolking speelt een belangrijke rol bij het al dan niet aanwezig zijn van een sterk zelforganiserend vermogen van de buurt.

Het ongenoegen richt zich niet alleen op de komst van migranten, maar ook op de bureaucratie van instellingen, de culturele elites etc. Kortom tegen de systeemwereld en de geplande buurt.

De vraag is: hoe ga je op buurt- en wijkniveau om met dit ongenoegen? Kan dit ongenoegen worden omgezet in positieve energie? Wat is de rol van de gebiedswerkers daarin?

PROFESSIONALITEIT EN ORGANISATIE VAN HET WERK.

Tussen de partijen die in buurten werken worden in wisselende samenstelling allianties gevormd om vraagstukken aan te pakken. Hoe kunnen allianties worden gevormd en wat is de bijdrage van de verschillende partijen?

De perspectieven van waaruit private en publieke partijen naar vraagstukken in buurten kijken zijn verschillend. Voor private partijen is het rendement op hun investeringen belangrijk, voor de publieke partijen moeten interventies leiden tot het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Vanuit deze verschillende perspectieven zoeken private en publieke partijen naar gemeenschappelijke doelstellingen en interventies. Interessant is de rol van de nieuwe kleinschalige bedrijvigheid en de rol van zzp'ers in de totstandkoming van deze allianties.

Gebiedsgerichte werkers leveren een belangrijke bijdrage aan de formatie van deze allianties.

Gebiedsgericht werken is een professie, een vak. Lopen op de grens van de alledaagse- en de geplande wijk is de natuurlijke positie van de gebiedswerker. Waarbij deze in het huidige tijdsgewricht lijkt te hellen naar het faciliteren van de alledaagse wijk.

Het begeleiden van de samenwerking in de buurt én tussen de buurt en de binnenwereld van de organisaties, is de kernactiviteiten van de gebiedswerker. Dit vak kun je leren.

Aan het vak wordt terecht de vraag gesteld wat haar meerwaarde is. Hoe effectief zijn de interventies van gebiedswerkers? De discussie over meetindicatoren, zowel kwantitatief als kwalitatief, is in volle gang. In het programma van de zomerschool wordt invulling gegeven aan de hierboven genoemde thema's.

Buurtcasus: Abstede e.o en Lunetten.

In groepen zal een tweetal buurtcasussen worden uitgewerkt. De casus betreft het onderzoeken en maken van een plan voor de buurt Abstede e.o en de buurt Lunetten in Utrecht. De beschreven thema's zijn input voor het doen van het onderzoek, de analyse en het maken van het plan voor beide buurten.

ZOMERSCHOOLCAHIER

De resultaten van de zomerschool worden in woord en beeld vastgelegd in een zomerschoolcahier. Het zomerschoolcahier 2011 is in het voorjaar van 2012 beschikbaar.

PROGRAMMA ZOMERSCHOOL

Het programma duurt 3 1/2 dag. Het programma begint op dinsdagavond om 20.00 en eindigt op vrijdagmiddag om 15.30.

Er wordt gewerkt in groepen. De groepen werken aan de buurtcasus. Elke groep heeft een groepsbegeleider. 's Ochtends worden korte inleidingen gehouden over de verschillende thema's, daarna gaan de groepen in de buurten aan de slag.

Aan het eind van elke middag wordt een crossover behandeld. Daarna gaan we gezamenlijk dineren. Vrijdag aan het begin van de middag presenteren de groepen hun plan aan deskundigen en aan de stad Utrecht.

Het globale programma ziet er als volgt uit:

Dinsdagavond

- Inchecken hotel in de loop van de namiddag
- Gezamenlijk diner vanaf 20.00
- Tijdens het diner:
 - welkom door de stad Utrecht
 - toelichting programma en werkwijze zomerschool
 - Inleiding over de buurten Abstede e.o. en Lunetten

Woensdag

Ochtend:

- Toelichting centrale thema 'Alledaagse en geplande stad'
- Toelichting thema 'Onderzoeken van het DNA van de wijk'
- Samenstelling groepen
- Groepen aan het werk

Middag:

- Lunch met de groep
- Groepen aan het werk
- Crossover 'Geluiden uit de wijk'

Avond:

- Stadswandeling
- Gezamenlijk diner in het centrum.

Donderdag

Ochtend:

- toelichting thema 'Zelforganiserend vermogen van de buurt'
- groepen aan het werk

Middag:

- Lunch met de groep
- Groepen aan het werk
- Crossover 'Sociale Media'

Avond:

- Gezamenlijk diner

Vrijdag

Ochtend:

- Toelichting thema 'Professionaliteit en organisatie'
- Groepen bereiden presentaties voor

Middag:

- Lunch met de groep
- Presentatie per groep
- Reflectie door experts
- Afsluiting met borrel 15.30

Het uitgewerkte programma is in april bekend

Datum

De zomerschool wordt gehouden van 28 augustus tot en met 31 augustus 2012.

Locatie

De zomerschool wordt gehouden in de stad Utrecht. Overnachting vindt plaats in Hotel Mitland, Ariënslaan 1, 3573 PT Utrecht.

Open inschrijving

Iedereen die actief is in het gebiedsgerichte werken kan deelnemen aan de zomerschool. Er zijn 30 plekken beschikbaar.

Kosten

Cursuskosten € 850,- per persoon (BTW-vrij). Verblijfskosten € 300,- per persoon. Totaal € 1150. In de cursuskosten zijn de gezamenlijke diners inbegrepen. De lunches moeten zelf worden betaald.

Informatie

Voor meer informatie kun je terecht bij:

Caroline Bijlaard (SVGW), telefoon +31 30 2129847

Hans Kars (SVGW), telefoon +316 53211238

Hans Hoogvorst (SVGW), mobiel +316 2280 2838

Luk Janssen (O2), mobiel +32 4765 -61944

Je kunt ons ook mailen info@svgw.nl

Inschrijving

Inschrijven kan via www.svgw.nl (via Agenda). Voor annulering gelden de voorwaarden zoals vermeldt op de website van de school.

WWW.SVGW.NL

SCHOOL
VOOR
GEBIEDSGERICHT
WERKEN

WWW.SVGW.NL

SCHOOL
VOOR
GEBIEDSGERICHT
WERKEN